

Tillgodoräknande efter utbytesstudier

Sveriges universitets- och högskoleförbunds expertgrupp för studieadministrativa frågor skickade i december 2016 ut en enkät till medlemslärosätena för att undersöka hur ofta det förekommer att utresande utbytesstudenter efter hemkomsten inte får sina studier tillgodoräknade. I enkätundersökningen bad vi om två uppgifter från lärosätena:

1. Antal fall under perioden 2011-07-01 – 2016-06-30 då en student vid lärosätet har fullföljt sitt Learning Agreement, ansökt om tillgodoräknande men inte fått allt tillgodoräknat.
2. Om något eller några fall har inträffat under perioden, ange grunderna för avslaget på ansökan om tillgodoräknande.

Det fanns också möjlighet att lämna ytterligare kommentarer.

Bakgrunden till undersökningen är att frågan om problem med tillgodoräkningen efter utbytesstudier vid ett flertal tillfällen har diskuterats inom [Forum för internationalisering](#). Resultat från olika undersökningar om utlandsstudier gjorda bland studenter, både från Sverige och övriga Europa, visar att många studenter anger risken för att utlandsstudierna skulle förlänga den totala studietiden som skäl till att avstå från utlandsstudier. Detta innebär att studenternas osäkerhet kring huruvida utbytesstudierna kan ingå i utbildningen eller inte blir ett hinder för mobilitet. SUHF vill med undersökningen ta reda på hur vanligt det är att studenter som har följt sitt Learning Agreement inte får studierna tillgodoräknade. Ett Learning Agreement (LA) är ett dokument där man skriver in de kurser man ämnar studera under sitt utbyte. Dokumentet undertecknas av studenten, det svenska universitetet och partneruniversitetet där studenten gör sitt utbyte.

Resultat

Undersökningen skickades ut till SUHF:s 37 medlemslärosäten och 28 lärosäten svarade. Lärosätena ombads ange antal fall under läsåren 2011/12 – 2015/16 då en student vid lärosätet har fullföljt sitt Learning Agreement, ansökt om tillgodoräknande men inte fått allt tillgodoräknat. Av 28 lärosäten anger 22 att detta inte har förekommit. Några lärosäten meddelar att de har undersökt frågan, inte hittat några fall men samtidigt inte kan garantera att det inte har förekommit enstaka fall. I undersökningen har 6 fall rapporterats där en student har ansökt om tillgodoräknande men fått avslag. Dessa avslag kan anses som rimliga:

- Ett lärosäte har haft ett fall där endast 22,5 hp av 30 hp tillgodoräknades (studenten hade informerats om detta i förväg men studentens LA hade inte reviderats, vilket borde ha gjorts). Ett annat lärosäte rapporterar om ett liknande fall.
- En student ansökte om tillgodoräknande av en kurs med underkänt betyg.
- En student ansökte först om tillgodoräknande av kurser på avancerad nivå där institutionen bedömt att studierna motsvarade grundnivå - en ny ansökan om tillgodoräknande på grundnivå godkändes.
- Två studenter ansökte om tillgodoräknande av kurser som hemmainstitutionen tidigare meddelat inte skulle kunna ingå i examen. Studenterna fick avslag på ansökan men fick också meddelande om att kurserna kunde tillgodoräknas och ge studenterna hp men då inte inom den sökta examen. Båda studenterna hade tillräckligt med kurser för att ändå ta ut sin examen.

Kommentar

Undersökningen visar att det mycket sällan blir problem med tillgodoräknande om studenten fullföljer sitt Learning Agreement och ansöker om tillgodoräknande. Inget lärosäte rapporterar att någon student har fått avslag om dessa villkor har varit uppfyllda. Vad undersökningen inte säger något om är hur lätt eller svårt det är för studenten att sammanställa ett LA som passar in i

studierna, fungerar vad gäller nivå, schema, omfattning (antal hp), etc och där hemmauniversitetet bedömer att kurserna kan tillgodoräknas. Studenter har berättat om svårigheter att i förväg hitta information om kurslitteratur och innehållet i kurserna (kursplan) och svårigheter att få besked om vilka kombinationer av kurser som fungerar schematekniskt. Någon sammanställning av dessa svårigheter eller hur ofta studenterna upplever dessa har vi inte gjort.

Lärosäten som svarade på enkäten:

Chalmers Tekniska Högskola
Försvarshögskolan
Gymnastik och idrottshögskolan, GIH
Göteborgs universitet
Högskolan Dalarna
Högskolan i Borås
Högskolan i Halmstad
Högskolan i Skövde
Högskolan Kristianstad
Högskolan Väst
Jönköping University
Karlstads universitet
Konstfack
Kungl. Konsthögskolan
Kungliga Musikhögskolan i Stockholm
Linköpings universitet
Luleå Tekniska högskola
Lunds universitet
Malmö högskola
Mittuniversitetet
Mälardalens högskola
SLU
Sophiahemmet Högskola
Stockholm School of Economics, SSE
Stockholms universitet
Umeå universitet
Uppsala universitet
Örebro universitet

Kommentarer från lärosätena i undersökningen:

Om LA undertecknats av samtliga parter kommer avslutade kurser med godkänt resultat att automatiskt tillgodoräknas vid HDa. Det har förekommit att komplett LA inte inkommit, eller inkommit väldigt sent, i de fallen tillgodoräknas ändå kurser med godkänt resultat som ligger på högskolenivå. LA är inget krav för att kurser ska kunna tillgodoräknas, Högskolans Tillgodoräknandeordning styr detta.

Kurser som ska läsas vid värdunderitetet utvärderas och godkänns innan avresan. Några språkkurser som vid SSE inte är poänggivande är studenterna medvetna om innan avresan. Kurser som inte är avklarade vid värdunderitet räknas också som icke avklarade kurser vid SSE.

Under den nämnda perioden har Filosofiska fakulteten vid Linköpings universitet arbetat aktivt med att knyta våra utbytesavtal till fakultetens utbildningsprogram. På så vis har de akademiska koordinatörerna, tillika de som beslutar om tillgodoräknande, kunskap om, och erfarenhet av, de kurser som ges vid våra partneruniversitet. Learning agreement är därmed redan då de skrivs under kvalitetssäkrade och tillgodoräkandet blir en relativt enkel process.

Då det inför utresan kan vara svårt att göra en exakt bedömning av kursers innehåll och nivå förekommer det att man i Learning Agreement skriver t ex "Företagsekonomi B/C" för att sedan, när studenten kommer tillbaka och har mer information om kursen, avgöra om kursen kan räknas som en kurs på B- eller C-nivå. Förhandsbedömningen är då ändå att studenten kan få tillgodoräkna sig kursen, men att det kan vara svårt att säga exakt vilken nivå som den motsvarar innan den genomförs. Ett återkommande bekymmer är att studenterna inte ansöker om tillgodoräknande vid hemkomsten från utlandsstudierna.

I de fall studenten inte fått tillgodoräkna sig allt så handlar det oftast om att studenten läst någon annan kurs som den bytt till på plats och inte förankrat i sitt utbyte eller att den inte läst alla kurser enligt learning agreement. I något fall har det också visat sig att studenten inte sökt om tillgodoräknande efter sitt utbyte och därmed inte fått något tillgodoräknat.

Som vi skriver ovan ser vi att svårigheten för studenterna ligger i att kunna resa iväg utan att studierna fördröjs på grund av utbytet. Studenterna väljer fritt utbytesland, lärosäte och kurser (inom den ram som utbytesavtalen ger). Ansvaret för planeringen av utbytesstudierna ligger först och främst på studenterna men lärosätet ska så långt det är möjligt hjälpa studenterna i den planeringen. Har en student fullföljt alla kurser enligt Learning Agreement och fått godkänt betyg på dessa så ska det inte finnas något hinder för tillgodoräknande. Studenten kan alltid få poängen tillgodoräknade, det har de rätt till enligt HF, men det är för den skull inte säkert att det innebär att de uppfyller examenskraven med hjälp av dessa kurser. Vi vill särskilt lyfta följande punkter: • Det finns ingen automatik i tillgodoräkandet utan studenterna måste själva ansöka om att få kurserna tillgodoräknade. Studenterna väljer också själva vilka kurser de vill ta med i examen (gäller generella examina). Det innebär att det kan finnas ett Learning Agreement, studenten har åkt ut och läst de angivna kurserna men ansöker inte om tillgodoräknande. Eller det finns ett tillgodoräknande, men studenten väljer att inte ta med kurserna i examen. • I vissa fall måste det göras en ämnes- och nivåbedömning mot de huvudområden och fördjupningsnivåer som lärosätet har eller mot kraven för yrkesexamen. Detta för att säkerställa att studenten uppfyller examenskraven (fördjupning inom huvudområdet alt. obligatoriska kurser/valbara kurser). Studenten kan beviljas tillgodoräknande och få poäng utan att nödvändigtvis uppfylla examenskraven om de tillgodoräknade kurserna är på "fel" nivå alternativt inte motsvarar obligatoriekrav eller inte kan räknas in i yrkesexamen. Tillgodoräknande finns men det blir ändå en fördröjning i studierna. • Ett förhandsbesked kan underlätta förutsägbarheten för studenten. Ett Learning Agreement måste i så fall kompletteras med ett förhandsbesked där kursernas ämnestillhörighet, nivå, relevans för yrkesexamen etc specificeras. För att det ska finnas förutsättningar att ge ett sådant förhandsbesked, måste studenten i god tid bestämt vilka kurser som hen ska läsa och det måste finnas kursplaner som är tillräckliga för en bedömning av huvudområde och nivå, krav mot yrkesexamen. Tidsaspekten kan här vara ett problem liksom brist på underlag. Processen innan utbytet är lång och många val ska göras långt i förväg. Det är rätt vanligt att studenten byter kurs under utbytet (av olika anledningar) eller inte kan läsa de valda kurserna när hen väl är på plats och då måste en ny bedömning göras för de nya kurserna. Mottagande lärosäte måste i god tid kunna tillhandahålla kursplaner som en bedömning kan baseras på och erfarenheten visar att det inte alltid är fallet. Det kan bli många studenter och många kursplaner för lärare/programstudierektorer att ta ställning till. Ett förhandsbesked är inte heller juridiskt bindande. En slutlig bedömning görs alltid i samband med att lärosätet fattar ett beslut om tillgodoräknande.

Alla utresande utbytesstudenter måste få sitt Learning Agreement godkänt innan de åker på ett utbyte för att säkra att de får sina utlandsstudier tillgodoräknade. Om studenten av någon anledning byter kurs/kurser under utbytesstudierna måste även det godkännas för att säkra att studenten får sina studier tillgodoräknade. Godkännandet görs av kursansvarig, programansvarig eller kontaktlärare i JU:s ansökningsdatabas Intapps. Där sker antagning och görs kursval samt tillgodoräkningen. Tillvägagångssättet skiljer sig åt något mellan de olika fackhögskolorna på JU. Mer ingående information finns på JU:s studentwebb: <http://ju.se/student/en/exchange/study-abroad/courses-and-accreditation.html>. Det finns studenter som inte har fått allt tillgodoräknt men i de fallen har Learning Agreement inte fullföljts.

Det finns inga kända fall där studenter som fullföljt sitt LA inte har fått dessa tillgodoräknade enligt överenskommelse. Dock finns det ett par fall där studenter UTÖVER sitt LA har haft (muntliga?) överenskommelser med kurs/programansvariga om att göra vissa moment (hemma i Sverige) innan eller efter utbyte som komplement, för att få tillgodoräkna sig samtliga poäng för terminen.

Vår genomgång tyder på att det är ytterst sällsynt med avslag på ansökan om tillgodoräkning efter fullföljt Learning Agreement. Några fall förekommer där studenten av någon anledning inte ansökt om tillgodoräkning. Genomgången av ärendena har gjorts av Helena Granstedt och Therese Harrysson.

Frågorna har diskuterats med International Centre vid GU, och vi har gemensamt kommit fram till att det tyvärr är omöjligt för oss att få fram konkreta siffror på era frågor. Vi kan bara beklaga att vi inte har något samlat system för att dokumentera utlandsstudier/utbyten och tillgodoräkningen. Om andra lärosäten får fram dessa uppgifter är vi intresserade av att ta del av hur de löser det. Det hade varit önskvärt om det fanns ett gemensamt nationellt system för att dokumentera utbytesstudier och tillgodoräkningen.

Det skrivs inte Learning Agreement för alla utbytesstudier, bara obligatoriskt inom Erasmus. Även vid utbyten utan Learning Agreement är det mycket ovanligt att studierna inte tillgodoräknas.

Det har förekommit någon enstaka gång att studenter som skrivit Learning agreement med en institution, som inte tillgodoräknat alla kurser och istället hänvisat till Studentavdelningen och då har de tagit beslut om den kursen. Men problemet uppstår oftast inte eftersom institutionen och Studentavdelningen samarbetar kring ett Learning agreement i de fall då institutionen inte kan godkänna alla kurser och hänvisar vissa kurser, t.ex. språkkurser, till Studentavdelningen. Problem har uppstått i flera fall där de kurser man planerat inte fungerat schematekniskt och därför fått andra kurser inlagda istället. I dessa fall har institutionen ofta jobbat med studenterna för att hitta lösningar så att det ska funka ändå. Men det är ändå ett problem. Det har också funnits studenter som bytt kurser på plats, men inte meddelat institutionen förrän efter hemkomst. Då har det ibland blivit så att inte allt har kunnat tillgodoräknas. Det händer att studenter inte lämnar in ansökan om tillgodoräkning efter hemkomst, även efter flera påminnelser.

Kommentar

Undersökningen visar att det mycket sällan blir problem med tillgodoräkning om studenten fullföljer sitt Learning Agreement och ansöker om tillgodoräkning. Vad undersökningen inte säger något om är hur lätt eller svårt det är för studenten att sammanställa ett LA som passar in i studierna, fungerar vad gäller nivå, schema, omfattning (antal hp), etc och där hemmauniversitetet bedömer att kurserna kan tillgodoräknas. Studenter har berättat om svårigheter att i förväg hitta information om kurslitteratur och innehållet i kurserna (kursplan) och svårigheter att få besked om vilka kombinationer av kurser som fungerar schemamässig (utan att krocka). Någon sammanställning av dessa svårigheter eller hur ofta studenterna upplever dessa har vi inte gjort.

Tillgodoräknande efter utbytesstudier

SUHF:s expertgrupp för studieadministrativa frågor undersöker hur ofta det förekommer att utresande utbytesstudenter efter hemkomsten inte får sina studier tillgodoräknade trots att de har fullföljt det som står i Learning Agreement.

*Obligatorisk

Lärosäte *

Namn (informationslämnare) *

E-postadress (informationslämnare) *

Antal fall under perioden 2011-07-01 – 2016-06-30 då en student vid lärosätet har fullföljt sitt Learning Agreement, ansökt om tillgodoräknande men inte fått allt tillgodoräknat: *

Om något eller några fall har inträffat under perioden, ange grunderna för avslaget på ansökan om tillgodoräknande:

Övriga kommentarer: